

Mål T-11/95

BP Chemicals Ltd mot Europeiska gemenskapernas kommission

**”Statligt stöd — Talan om ogiltigförklaring — Tidsfrister —
Personligen berört subjekt — Principen om en privat investerare
som verkar på normala marknadsekonomiska villkor —
Inledande av förfarandet i artikel 93.2 i fördraget”**

Förstainstansrättens dom (andra avdelningen i utökad sammansättning) av den
15 september 1998 II - 3239

Sammanfattning av domen

- 1. Talan om ogiltigförklaring — Tidsfrister — Utgångspunkt — Tidpunkten för kännedom om rättsakten — Subsidiär beskaffenhet — Tidpunkt för offentliggörande (EG-fördraget, artiklarna 93.2 och 173 femte stycket)*
- 2. Talan om ogiltigförklaring — Fysiska eller juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Kommissionens beslut om att stöd är förenligt med den gemensamma marknaden — Konkurrerande företag som inte har deltagit i förfarandet vid kommissionen — Talerätt (EG-fördraget, artiklarna 93.2 och 173 fjärde stycket)*

3. *Talan om ogiltigförklaring — Fysiska eller juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Kommissionens beslut att en statlig åtgärd skall anses som statligt stöd eller att ett stöd är förenligt med den gemensamma marknaden — Kontradiktoriskt förfarande inleddes inte — Konkurrerande företag — Talerätt (EG-fördraget, artiklarna 93.2, 93.3 och 173 fjärde stycket)*
4. *Statligt stöd — Kommissionens prövning av ett kapitaltillskott — Inledande granskning och kontradiktoriskt förfarande — Beslut om att en statlig åtgärd utgör statligt stöd — Bedömningssvårigheter — Kommissionens skyldighet att inleda ett kontradiktoriskt förfarande (EG-fördraget, artikel 93.2 och 93.3)*

1. Det följer av själva ordalydelsen i artikel 173 femte stycket i fördraget, om tidsfristen för väckande av talan om ogiltigförklaring, att tidpunkten då sökanden fick kännedom om rättsakten, som kriterium för när fristen för talans väckande skall börja löpa, är subsidiär i förhållande till offentliggörandet eller delgivningen av rättsakten.

Så snart det omtvistade beslutet offentliggörs börjar tidsfristen för talans väckande att löpa. Eftersom det är fast praxis att kommissionens beslut som avslutar ett formellt undersökningsförfarande i fråga om stöd enligt artikel 93.2 i fördraget offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, kan en enskild som väckt talan om ogiltigförklaring av ett beslut som avslutar ett sådant förfarande och som haft kännedom om beslutet innan det offentliggjordes rätteligen förvänta sig att det omtvistade beslutet kommer att offentliggöras i EGT.

2. Även om ett beslut av kommissionen att ett statligt stöd är förenligt med den

gemensamma marknaden är riktat till den berörda medlemsstaten, kan det anses beröra de företag som har inkommit med det klagomål som har givit upphov till förfarandet i artikel 93.2 i fördraget, och som har yttrat sig och haft betydande inverkan på förfarandets förlopp, direkt och personligen i den mening som avses i artikel 173 fjärde stycket, under förutsättning att företagens ställning på marknaden har påverkats på ett avgörande sätt av den stödåtgärd som är föremål för det ifrågasatta beslutet.

Då ett företag däremot inte har utnyttjat sin rätt att inkomma med yttrande enligt artikel 93.2 i fördraget, ankommer det på företaget att i samband med en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut att avsluta förfarandet visa att det är direkt och personligen berört av beslutet i den mening som avses i artikel 173 fjärde stycket. Det är i detta avseende inte tillräckligt att en rättsakt kan få inflytande på de befintliga konkurrensförhållandena på den ifrågavarande marknaden för att alla näringsidkare som befinner sig i någon sorts konkurrensförhållande till

den som rättsakten är riktad till skall anses vara direkt och personligen berörda av den nämnda rättsakten. Det ankommer således på det sökande företaget att visa att det föreligger en särskild konkurrenssituation som med avseende på det ifrågasvarande beslutet särskiljer sökanden från alla andra näringsidkare.

3. Då kommissionen, utan att inleda förfarandet i artikel 93.2 i fördraget, med stöd av artikel 93.3 i fördraget fastslår att ett statligt stöd är förenligt med den gemensamma marknaden eller att det inte skall anses föreligga något statligt stöd, skall berörda parter i den mening som avses i artikel 93.2, vilka åtnjuter de processrättsliga garantier som föreskrivs för förfarandet då detta genomförs, anses vara personligen berörda av kommissionens beslut i den mening som avses i artikel 173 fjärde stycket i fördraget.

4. Förfarandet i artikel 93.2 i fördraget är av oundgänglig betydelse då kommissionen har allvarliga svårigheter att bedöma huruvida stöd är förenligt med den gemensamma marknaden. Kommissionen kan följaktligen begränsa sig till den inledande fasen enligt artikel 93.3, i samband med att den fattar ett beslut till förmån för en planerad stödåtgärd, endast om kommissionen efter en första prövning är övertygad om att den planerade åtgärden är förenlig med fördraget. Om däremot denna första granskning leder kommissionen till den motsatta slutsatsen eller inte gör det möjligt för kommissionen att övervinna alla svårigheter som är före-

nade med bedömningen av om den planerade åtgärden är förenlig med den gemensamma marknaden, är kommissionen skyldig att inhämta alla erforderliga yttranden och att i detta syfte inleda förfarandet enligt artikel 93.2.

Likaså kan kommissionen vara skyldig att inleda förfarandet enligt artikel 93.2 i fördraget om den efter en första granskning inte har övervunnit de allvarliga svårigheter som har samband med frågan huruvida en åtgärd utgör statligt stöd, åtminstone om den inte är övertygad om att åtgärden, om den antas utgöra stöd, under alla förhållanden är förenlig med den gemensamma marknaden.

Enbart den omständigheten att ett offentligt företag redan har gjort kapitaltillskott som anses utgöra "stöd" till sitt dotterbolag utesluter inte omedelbart att ett ytterligare kapitaltillskott kan anses utgöra en investering som uppfyller kriteriet avseende en privat investerare som verkar på normala marknadsekonomiska villkor. När det emellertid är fråga om tre tillskott av kapital som samma investerare genomfört under en period av två år, varav de två första tillskotten inte gav någon avkastning, ankommer det på kommissionen att kontrollera om det tredje tillskottet skäligen kan särskiljas från de två första och om det, med hänsyn till kriteriet avseende den privata investeraren, kan anses vara en självständig investering. Relevant i detta avseende är bland annat den tidsföljd i vilken tillskotten ägde rum, deras syfte och den ställning som dotterbolaget befann sig i då besluten att genomföra vart och ett av tillskotten fattades.

Den omständigheten att kommissionen under förfarandets gång har ingivit motstridiga beräkningar utan att visa vilka beräkningar den hade gjort vid tidpunkten för beslutet i fråga om det ifrågava-

rande tillskottets avkastning visar att betydande svårigheter var förenade med frågan huruvida detta tillskott utgjorde statligt stöd.